

Kolmen uskonnon keskustelu
”Toisuskoiset myönteisessä valossa kirjoituksissamme”
Helsingin Luther-kirkossa

Nadine Nordman

3. maaliskuuta 2020 Helsingin Luther-kirkkoon kokoontui toistakymmentä edustajaa kolmesta abrahamilaisesta uskontokunnasta jakamaan toistensa kanssa jakeita pyhistä kirjoituksistaan sekä keskustelemaan näiden herättämistä tunteista ja kysymyksistä. Luther-kirkkoa ylläpitää Suomen luterilainen evankeliumiyhdistys. Kirkon tarjoilujen lomassa fasilitoijana toiminut Pekka Lindqvist aloitti rennossa tunnelmassa kertoen Luther-kirkon monivaiheisesta historiasta. Lindqvist kertoi myös Martti Lutherin suhteesta juutalaisiin ja muslimeihin, hänen kirjoitustensa kautta 1500-luvulta. Ryhmässä heräsikin keskustelua siitä, kuinka Lutherin toisuskoisia koskevista kirjoituksista välittyy hänen ajatustensa tilannesidonnaisuus ja historiallisen ajankohdan vaikutus. Lindqvist toi esiin myös, että voimakas retoriikka välittyy tuon ajan uskontojen välisestä vuoropuhelusta. Tällä tausta-ajatuksella ja ymmärryksellä aloitimme pyhien kirjoitusten luvun, niin että jokaisen uskontokunnan edustaja luki aiheeseen sopivaksi valitseen osion tai osioita, joita koskien muut saivat esittää kysymyksiä ja kommentteja.

Keskustelun aiheena oli ”toisuskoiset myönteisessä valossa kirjoituksissamme”. Ensimmäisenä valitsemansa osion luki yllirabbi Simon Livson. Hän aloitti esittelemällä tekstin tunnetun oppineen, Maimonideen, kirjoittaman Mishne Toran osasta ”Kuninkaat ja sodat”. Juutalaisen koulun opettaja Daniel Weintraub kertoi myös, että Maimonides eli muslimihallinnon alla nykyisen Espanjan, Marokon ja Egyptin alueilla. Maimonides oli monitieteisesti lahjakas, esimerkiksi rabbi ja lääkäri. Livson luki hepreaksi ja englanniksi kirjan jakeen 8:11, joka käsittelee muille kuin juutalaisille annettuja Nooan seitsemää käskyä. Ihmisiä, jotka uskossa seuraavat näitä käskyjä kutsutaan ”vanhurskaiksi kansojen joukossa” ja ”maassa asuviksi muukalaisiksi”. Livson kertoi, että päästäkseen taivaaseen juutalaisten tulee valittuna kansana noudattaa heille annettua 613 käskyä ja muiden Nooan seitsemää käskyä. Muiden uskontokuntien edustajat kysyivät, onko tämä ainoa tulkinta toisuskoisten kohtalosta juutalaisuudessa, johon Livson vastasi, että myös eroavia tulkintatapoja on olemassa. Tomi Karttunen kysyi myös aikaisemmin mainituista termeistä. Livson ja Weintraub kertoivat, että nimityksellä ”maassa asuva muukalainen” kutsutaan henkilöitä, jotka elivät juutalaisten keskuudessa, toimivat juutalaisten parhaaksi, eri tasoisesti noudattivat juutalaisille annettuja käskyjä ja mahdollisesti osallistuivat rituaaleihin.

Livson muistutti myös, että juutalaisuus on ottanut myös vastaan käännyttäisiä, muttei ole aktiivisesti levittänyt sanomaansa.

Seuraavaksi Resalat-seurakunnan imaami Abbas Bahmanpour luki arabiaksi ja suomeksi kääntäen Anas Hajjarin kanssa valitsemiaan jakeita muutamasta Koraanin kappaleesta. Bahmanpour aloitti lukemalla Koraanin kolmannen kappaleen, al-ʿImran, jakeet 113-115. Jakeissa kerrotaan kirjan kansoihin lukeutuvasta vakaasta joukosta, jotka lukevat yön aikana Jumalan ilmestyksiä, kumartavat Hänelle, uskovat, tekevät hyvää, estävät pahoja tekoja ja kilpailevat hyvissä töissä. Viimeisessä jakeessa vielä sanotaan, ettei hyvän teon hedelmää riistetä heiltä. Lindqvist kysyi muslimien tulkinnasta toisuskoisten kohtalosta islamissa. Bahmanpour kertoi, että tämän ja monen muun jakeen valossa jotkut tulkitsevat, että hyvää tehden myös kirjan kansat, eli juutalaiset ja kristityt, voisivat päästä paratiisiin. Keskustelussa nousi esiin myös, että jakeita on tulkittu eri aikoihin ja eri ryhmien toimesta eri tavoin, oman kontekstin mukaisesti. Toisena jakeena Bahmanpour luki kappaleesta al-Mumtahina, joka on ilmoitettu Medinassa toisuskoisten välisten sotien lomassa. Jakeessa 60 kannustetaan toisuskoisten oikeudenmukaiseen kohteluun ja ystävällisyyden osoittamiseen heitä kohtaan, mikäli he eivät ole taistelleet muslimeja vastaan näiden uskonnon tähden tai karkottaneet heitä kodeistaan. Viimeisenä Bahmanpour luki kaksi jaetta (82-83) Koraanin viidennestä kappaleesta Al-Maʿidah. Ajan kulun vuoksi emme ehtineet keskustella jakeista, mutta Bahmanpour kertoi lyhyesti, että tässä kerrotaan toisuskoisista, kuten papeista ja munkeista, jotka eivät käyttäydy pöyhkeästi. Kuullessaan Koraanista, he herkistyvät tunnustaessaan totuuden ja uskovat siihen.

Viimeisenä Pekka Lindqvist luki suomeksi kaksi otosta evankeliumista. Hän aloitti lukemalla Matteuksen evankeliumin kappaleen 8 jakeet 5-13, joissa Jeesus ollessaan Kapernaumissa tapaa roomalaisen sadanpäällikön. Jeesus toteaa tällä olevan vahvempi usko kuin yhdelläkään tapaamallaan israelilaisella. Tähän liittyen keskustelimme muun muassa siitä, että vastassa olevan kansan sadanpäällikön kehuminen on hyvin erikoista. Lindqvist kertoi myös, että kun kirkoissa luetaan tämä katkelma, sen kanssa luetaan jakso 1 Kuningasten kirjasta, Salomon rukouksesta temppelin vihkimisen yhteydessä. Jaksossa todetaan, että vieraat kansat, eli ”muukalaiset” saavat vierailta heidän temppelissään. Seuraavaksi Lindqvist luki jakeet 1-10 Luukkaan evankeliumista, jossa kerrotaan eri näkökulmasta tästä roomalaisesta sadanpäälliköstä, jonka palvelija oli kuolemansairaana. Juutalaisten mukaan sadanpäällikkö ansaitsee avun, sillä hän rakastaa heidän kansaansa ja rakennutti synagogan. Tavatessaan hänet Jeesus todisti hänen uskonsa olevan vahvempi kuin yhdelläkään tapaamistaan israelilaisista. Keskustelussa nousi taas esiin jakeiden ja

toisuskoisten kohtalon erilaiset tulkintatavat, johon liittyen Weintraub toi esiin huomion siitä kuinka kulttuurimme muokkaa tulkintatapojamme.

Kirjoittaja on kasvatustieteiden ja arabian kielen opiskelija Helsingin yliopistossa ja toimii Helsingin yliopiston muslimiopiskelijoiden yhdistyksen (HYMO) hallituksessa